

ПРОГРАМА
дистанційного курсу
«Розвиток цифрової компетентності
наукових і науково-педагогічних працівників
засобами відкритих освітньо-наукових
інформаційних систем»

ПРОГРАМА
дистанційного курсу
«Розвиток цифрової компетентності
наукових і науково-педагогічних працівників
засобами відкритих освітньо-наукових
інформаційних систем»

УДК 004:37.011.2]-057.4

Програма дистанційного курсу «Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем» / Укладачі: Іванова Світлана, Вакалюк Тетяна, Мінтій Ірина, Олексюк Василь. Київ: ІЦО НАПН України, 2024. 9 с.

Рецензенти:

Олег СПІРН, д. пед. наук, проф., член-кореспондент НАПН України, Інститут цифровізації освіти НАПН України.

Віта ГАМАНЮК, д. пед. наук, проф., проректор з наукової роботи Криворізького державного педагогічного університету.

Розробники:

- **Світлана ІВАНОВА**, завідувач відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України;
- **Тетяна ВАКАЛЮК**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інженерії програмного забезпечення Державного університету «Житомирська політехніка», провідний науковий співробітник сектору мережних технологій і баз даних відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України;
- **Ірина МІНТІЙ**, кандидат педагогічних наук, доцент, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України;
- **Василь ОЛЕКСЮК**, доктор педагогічних наук, професор, старший дослідник, професор кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, провідний науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.

**ПРОГРАМА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ
«РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАСОБАМИ ВІДКРИТИХ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»**

Найменування програми	Програма дистанційного курсу «Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем»
Кваліфікаційна категорія	науково-педагогічні працівники, наукові працівники, аспіранти, докторанти
Мета: розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем	
Напрями підвищення кваліфікації	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ наукометричні бази даних у науковій діяльності; ➤ сервіси для візуалізації бібліометричних мереж; ➤ системи перевірки на плагіат; ➤ онлайн-редактори для оформлення наукових публікацій; ➤ принципи підготовки презентацій до наукових досліджень; ➤ цифрові інструменти та платформи рецензування. 	
Обсяг (тривалість)	60 годин (2 кредити ЄКТС), з них: лекційних занять – 8 годин, самостійної роботи – 50, підсумковий контроль – 1, опитування – 1.
Форма контролю	тестування
Форми підвищення кваліфікації	Онлайн на платформі ZOOM.
Строки виконання	26.08.2024-27.09.24
Програмні результати навчання:	
<p>ПРН 1: Здатність ефективно використовувати цифрові інструменти для підготовки, оформлення та публікації результатів наукових досліджень, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ працювати з наукометричними базами даних для пошуку й аналізу наукових публікацій; ➤ використовувати сервіси візуалізації бібліометричних даних; ➤ використовувати онлайн-редактори для оформлення наукових робіт; ➤ застосовувати системи перевірки на плагіат; ➤ створювати якісні презентації наукових досліджень. <p>ПРН 2: Здатність здійснювати ефективну наукову комунікацію та забезпечувати якість наукових публікацій через:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ використання цифрових платформ рецензування; ➤ ефективну презентацію результатів досліджень; ➤ коректне представлення бібліометричних показників. 	

**Перелік складників цифрової компетентності, що
вдосконалюватимуться/набуватимуться**

- здатність систематично збирати та аналізувати наукову інформацію з використанням цифрових технологій;
- здатність ефективно взаємодіяти в науковому середовищі за допомогою цифрових технологій;
- здатність результативно працювати як самостійно, так і в складі дослідницьких колективів з використанням цифрових технологій;
- здатність інноваційно використовувати цифрові технології для просування наукових досягнень;
- здатність стратегічно планувати та реалізовувати дослідницькі проєкти з використанням цифрових технологій;
- здатність формувати та розвивати професійний цифровий імідж науковця;
- здатність впроваджувати інструменти відкритої науки для поширення результатів досліджень;
- здатність інтегруватися в міжнародну наукову спільноту через цифрові платформи та мережі;
- здатність використовувати аналітичні системи та цифрові інструменти на всіх етапах наукового дослідження.

Місце виконання програми	Онлайн
Документ, що видається	Сертифікат підвищення кваліфікації
Кількість осіб у групі	Не обмежена за кількістю
Вартість навчання	Безоплатно
Додаткові послуги	Не передбачено
Послуги для осіб з інвалідністю	Спеціальних умов не передбачено

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Наукометричні інструменти та академічна доброчесність.

1.1. Наукометричні бази даних у науковій діяльності: огляд основних наукометричних баз (Scopus, Web of Science); пошукові стратегії в наукометричних базах; аналіз цитування та бібліометричні показники; профілі науковців (Scopus Author ID, ResearcherID, ORCID).

1.2. Сервіси для візуалізації бібліометричних мереж: аналіз інтерфейсу VOSviewer; підготовки даних для VOSviewer; основні етапи створення бібліометричних мереж; типи бібліографічних мереж та їх аналіз.

1.3. Системи перевірки на плагіат: StrikePlagiarism; iThenticate; Unicheck; Turnitin; аналіз їх можливостей та порівняння.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Цифрові інструменти підготовки та рецензування наукових робіт.

2.1. Онлайн-редактори для оформлення наукових публікацій: початок роботи з Overleaf; базові функції та можливості; структура документа; компіляція документа; завантаження та імпорт файлів; базові команди форматування; робота з розділами та підрозділами; створення списків (нумерованих, маркованих); робота з таблицями; вставка та форматування формул; додавання та підпис рисунків; управління бібліографією: створення файлу .bib; додавання бібліографічних записів; цитування джерел у тексті; налаштування стилів бібліографії.

2.2. Принципи підготовки презентацій до наукових досліджень: структура наукової презентації; візуалізація наукових даних; інфографіка в наукових презентаціях; онлайн-інструменти для створення презентацій.

2.3. Цифрові інструменти та платформи рецензування: журнальні системи: Open Journal Systems (OJS): особливості та функціональність; конференційні системи: EasyChair; Morressier; CMT від Microsoft; HotCRP; EquinOCS.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
 дистанційного курсу
 «Розвиток цифрової компетентності
 наукових і науково-педагогічних працівників
 засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем»

26.08.2024-27.09.2024

Дата проведення та час	Назва заняття та ПІБ лектора	Примітка/сервіси та програми, що будуть застосовані
<p>26.08.2024 15.00</p> <p>16.00-17.00</p>	<p>Модератор: Ірина МІНТІЙ Відкриття програми Світлана ІВАНОВА Організаційні аспекти: Ірина МІНТІЙ</p> <p>«Використання наукометричних баз даних Scopus, Web of Science» Лектор: Ірина МІНТІЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.</p>	<p>відкриття</p> <p>профіль Google Scholar, наукометричні бази даних Scopus, Web of Science, сервіс III Claude</p>
<p>28.08.2024 16:00-17.00</p> <p>17.00-18.00</p>	<p>«Принципи створення презентацій до наукових досліджень» Лектор: Тетяна ВАКАЛЮК, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інженерії програмного забезпечення Державного університету «Житомирська політехніка», провідний науковий співробітник сектору мережних технологій і баз даних відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.</p> <p>«Новітні підходи до рецензування: цифрові інструменти та платформи» Лектор: Тетяна ВАКАЛЮК, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інженерії програмного забезпечення Державного університету «Житомирська політехніка», провідний науковий співробітник сектору мережних технологій і баз даних відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.</p>	<p>сервіси створення презентацій</p> <p>системи для організації та проведення конференцій, системи перевірки на плагіат</p>
<p>29.08.2024 16.00-18.00</p>	<p>«Використання онлайн-редактора Overleaf для оформлення наукових публікацій» Лектор: Василь ОЛЕКСЮК, доктор педагогічних наук, професор, старший дослідник, професор кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, провідний науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.</p>	<p>онлайн-редактор Overleaf</p>

19.09.2024 16.00-17.00	«Використання сервісу VOSviewer для візуалізації бібліометричних мереж» Лектор: Ірина МІНТІЙ , кандидат педагогічних наук, доцент, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.	наукометрична база даних Scopus, VOSviewer
17.00-18.00	Круглий стіл з учасниками курсу. Модератор: Ірина Мінтій.	

ОСОБИ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ПРОГРАМУ (лектори)

Ім'я, прізвище	Афіліація
Тетяна ВАКАЛЮК	Державний університет «Житомирська політехніка»; Інститут цифровізації освіти НАПН України
Ірина МІНТІЙ	Інститут цифровізації освіти НАПН України
Василь ОЛЕКСЮК	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Інститут цифровізації освіти НАПН України

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ :

1. Використання електронних науково-освітніх систем у підготовці та підвищенні кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників: [Електронне видання]: методичні рекомендації / Іванова С. М., Яцишин А. В., Лупаренко Л. А., Дудко А. Ф., Новицька Т. Л., Кільченко А. В., Яськова Н. С., Новицький С. В., Лабжинський Ю. А. Київ: Педагогічна думка, 2020. 113 с.
2. Іванова С. М., Вакалюк Т. А., Мінтій І. С., Кільченко А. В. Інформаційно-цифрові технології як засоби оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2022. 1 (4). С. 1-12.
3. Спірін О. М., Вакалюк Т. А., Олексюк В. П., Іванова С. М., Мінтій І. С., Кільченко А. В. Модель використання інформаційно-цифрових технологій для оцінювання результативності педагогічних досліджень. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2023. 14. С. 50-62.
4. Відкриті електронні науково-освітні системи у науково-дослідній діяльності [Електронне видання]: методичний посібник / Іванова С. М., Дем'яненко В. М., Дудко А. Ф., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Лупаренко Л. А., Новицька Т. Л., Новицький С. В., Спірін О. М., Ткаченко В. А., Шиненко М. А., Яськова Н. В., Яцишин А. В. / за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. К.: Педагогічна думка, 2020. 208 с.
5. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник / Іванова С. М., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Лупаренко Л. А., Новицька Т. Л., Одуд О. А., Спірін О. М., Ткаченко В. А., Шиненко М. А., Яцишин А. В. / за наук. ред. проф. Спіріна О. М.; Ін-т інформ. технол. і засобів навч. НАПН України. К.: ФОП Ямчинський О. В., 2019 157 с.
6. Використання інформаційно-цифрових технологій для оцінювання результативності педагогічних досліджень: методичні рекомендації / Іванова С. М., Вакалюк Т. А., Мінтій І. С., Кільченко А. В., Новицька Т. Л., Олексюк В. П., Франчук Н. П., Шиненко М. А., Яськова Н. В. К.: ЩО НАПН України, 2023. 94 с.
7. Новицька Т. Л., Іванова С. М., Кільченко А. В., Вакалюк Т. А., Мінтій І. С. Проблема оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень у Європейському науковому освітньому просторі. Освіта. Інноватика. Практика: періодичний науковий журнал. 2023. Том 11. № 7. С. 80-91. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i7-011>.
8. Інформаційно-цифрові технології у педагогічних дослідженнях: методичний посібник / Спірін О. М., Іванова С. М., Вакалюк Т. А., Дем'яненко В. М., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Мінтій І. С., Новицька Т. Л., Олексюк В. П., Ткаченко В. А., Тукало С. М., Франчук Н. П., Шимон О. М., Шиненко М. А., Яськова Н. В. / за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. К.: ЩО НАПН України, 2023. 190 с.
9. Мінтій І. С., Вакалюк Т. А., Ткаченко В. А. Використання сервісу VOSviewer у науковій діяльності. Інноваційна педагогіка. № 75. 2024. С. 279-285. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.54>.
10. Островська-Бугайчук І. М., Лазуріна Н. П., Ніколенко В. М. Автоматизовані системи перевірки академічної доброчесності: шлях до покращення якості української освіти. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. 7. <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.06.29.01>.
11. Грама І. В., Вороновська Л. П., Чепелюк А. В. Електронні платформи для забезпечення академічної доброчесності: роль штучного інтелекту та перспективи розвитку. Вісник науки та освіти. 2024. 4(22). С. 889-902. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/download/11196/11255>.
12. Kolhar M, Alameen A. University learning with anti-plagiarism systems. Accountability in Research. 2021. No.28(4). P. 226-246. <https://doi.org/10.1080/08989621.2020.1822171>.
13. Overleaf, Online LaTeX Editor. URL: <https://www.overleaf.com/>.
14. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Презентація наукових результатів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
15. Wan Ishak W. H. , Mat Yamin F., Mohamad Mohsin M. F., Mansor M. F. A comparative review of conference management system. Journal of Technology and Operations Management. 2023. 18(2). 87-93. <https://doi.org/10.32890/jtom2023.18.2.7>